

Ο μοριακός βιολόγος Τζέιμς Γουάτσον, ο πρωτοπόρος του DNA, έχασε τους τίτλους του

Σημείο σταθμό στην επιστήμη της Βιολογίας αποτελεί η ανακάλυψη της δομής του DNA που πραγματοποιήθηκε το 1953 από τους Τζέιμς Γουάτσον (Αμερικανός) και Φράνσις Κρικ, Βρετανός, ερευνητές που εργάζονταν στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ. Η ανακάλυψη τους, όμως, μάλλον θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως το αποτέλεσμα μιας σειράς σχετικών ερευνητικών δεδομένων, παρά ως μια μεμονωμένη 'επαναστατική' ανακάλυψη. Για παράδειγμα, από το 1948 ο Λίνους Πάουλινγκ είχε ανακαλύψει ότι αρκετές πρωτεΐνες περιλάμβαναν σχήματα με ελικοειδή δομή, πραγματοποιώντας πειράματα με χρήση ακτίνων Χ. Επίσης, από το 1947 ο Έρβιν Τσάργκραφ είχε παρατηρήσει κάτι χαρακτηριστικό: σε οποιοδήποτε δείγμα DNA, το ποσοστό των νουκλεοτιδίων που έχουν ως αζωτούχο βάση την αδενίνη είναι ίσο με το ποσοστό των νουκλεοτιδίων που έχουν ως αζωτούχο βάση την θυμίνη, ενώ το ποσοστό των νουκλεοτιδίων που έχουν ως αζωτούχο βάση την γουανίνη είναι ίσο με το ποσοστό των νουκλεοτιδίων που έχουν ως αζωτούχο βάση την κυτοσίνη.

Οι Γουάτσον και Κρικ βασίστηκαν ιδιαίτερα στην έρευνα της Ρόζαλιντ Φράνκλιν. Συγκεκριμένα, στηρίχθηκαν στα εξής:

1. Μια απεικόνιση του DNA με τη βοήθεια ακτίνων Χ, στην οποία φαίνεται η διπλή έλικα, κάτι που τους στήριξε στη συνέχιση των ερευνών τους.
2. Οι μετρήσεις της Φράνκλιν στο κυτταρικό DNA όπως παρουσιάζονταν σε μια μη δημόσια έκθεση, όπου γινόταν αντιληπτό ότι οι δύο έλικες του DNA κινούνται σε αντίθετες κατευθύνσεις (είναι αντιπαράλληλες).

Η προσφορά της Φράνκλιν, που πέθανε σε μικρή ηλικία (37) από καρκίνο των ωσθηκών λόγω των ραδιενεργών υλικών που χρησιμοποιούσε στη δουλειά της, αναγνωρίστηκε μετά τον θάνατό της. Δεν έγινε δυνατό να της απονεμηθεί το βραβείο Νόμπελ, όπως έγινε με τους άλλους τρεις ερευνητές, καθώς το βραβείο απονέμεται μόνο σε πρόσωπα εν ζωή.

Τα αποτελέσματα των εργασιών των Γουάτσον και Κρικ καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών των Φράνκλιν και Γουίλκινς ανακοινώθηκαν στις 25 Απριλίου 1953, στο ίδιο τεύχος του περιοδικού *Nature*. Για τη συνεισφορά τους στη μελέτη της δομής του DNA, οι Γουάτσον και Κρικ μοιράστηκαν το 1962 το Βραβείο Νομπελ με τον Μόρις Γουίλκινς.

Ο Τζέιμς Γουάτσον όμως, παρά τη μεγάλη του συμβολή στον τομέα της Βιολογίας, υπέστη στα 91 του χρόνια την ταπεινωτική αφαίρεση των επιστημονικών τιμητικών τίτλων του από το ερευνητικό Ινστιτούτο στο οποίο εργάστηκε για σχεδόν τέσσερις δεκαετίες, εξαιτίας ρατσιστικών δηλώσεών του.

Συγκεκριμένα το Εργαστήριο Cold Spring Harbor της Νέας Υόρκης ανακοίνωσε ότι ανακαλεί από τον Γουάτσον τους τίτλους του ομότιμου πρύτανη, ομότιμου καθηγητή και επίτιμου μέλους του διοικητικού συμβουλίου του ερευνητικού κέντρου. Ο Γουάτσον είχε διατελέσει διευθυντής του Εργαστηρίου το 1968, πρόεδρος το 1994 και πρύτανης το 2004.

Ο Γουάτσον είχε αρχικά υποχρεωθεί να παραιτηθεί από το Ινστιτούτο το 2007 (κρατώντας όμως τότε τους τιμητικούς τίτλους του), όταν είχε δηλώσει στους Times του Λονδίνου ότι οι άνθρωποι αφρικανικής καταγωγής έχουν χαμηλότερη νοημοσύνη, κάτι που οφείλεται σε γονιδιακές διαφορές, μια ανισότητα που, όπως είπε, επιβεβαιώνεται και από όσους έχουν μαύρους εργαζόμενους. Η ρατσιστική αυτή δήλωση τον είχε απομονώσει από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να πουλήσει και το χρυσό μετάλλιο του Νόμπελ το 2014.

Όμως σε ένα πρόσφατο αμερικανικό ντοκιμαντέρ για τη ζωή και το έργο του (American Masters: Decoding Watson), όταν ρωτήθηκε κατά πόσο έχει στο μεταξύ έχει αλλάξει τις απόψεις του, απάντησε πώς αυτές παραμένουν οι ίδιες. Αυτό ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι και οδήγησε στην αφαίρεση και των τιμητικών τίτλων του.

«Οι απόψεις του Δρ Γουάτσον είναι αξιοκατάκριτες, δεν υποστηρίζονται από την επιστήμη και με κανένα τρόπο δεν αντιπροσωπεύουν τις απόψεις του Εργαστηρίου Cold Spring Harbor, των διδασκόντων του, του προσωπικού του ή των φοιτητών του. Το Εργαστήριο καταδικάζει την κατάχρηση της επιστήμης για τη δικαιολόγηση της προκατάληψης», αναφέρει η σχετική ανακοίνωση.